



Overkoepelende OnderwijsRaad Wetenschappen

STANDPUNT

Studielandchap Arenberg

Situering

Studeren in groep is belangrijk, of dat proberen we toch te bewijzen aan de hand van projecten die variëren van PAL tot het ‘onderwijsproject alternatieve semesterindeling’. Wanneer we de literatuur erop nalezen komen we ook zeer vaak het belang van studeren in groep tegen, zeker als alternatief tegenover de in vraag gestelde vormen van *ex cathedra* onderwijs. In [PB84] haalt men reeds het belang van het leren door dialoog aan. Daarnaast wijst het European Qualification Framework [eC] op het belang van het werken in teams binnen niveau 6 en niveau 7 opleidingen – een aspect wat leren in groep zeker aanmoedigt. Ook wanneer we het abstracte verlaten en naar onze schoolbanken kijken zien we als studenten de meerwaarde en motiverende factor van samen studeren duidelijk in, bewijs hiervan zijn de uitpuilende bibliotheken tijdens de blokperiodes.

Het gebeurt maar wat vaak dat men de studenten bij het geven van een opdracht erop wijst dat zij hier wellicht best samen over reflecteren en samen proberen tot een oplossing te komen. Studenten zetten echter zelden deze stap. Het gebrek aan een stimulerende leerinfrastructuur lijkt alvast een plausibele verklaring.

Probleemstelling

Om tot een betere inburgering van het studeren in groep te komen is het hebben van een stimulerende leerinfrastructuur cruciaal. Voorlopig moeten de studenten van de faculteit wetenschappen en bij uitbreiding de hele groep Wetenschap en Technologie het doen met een bij momenten overvolle campusbibliotheek Arenberg. Deze locatie is echter niet ideaal:

- De CBA is niet geïntegreerd in de campus
- De ruimten om in groep te werken zijn klein en ongezellig
- De sfeer van stilte nodigt niet uit om te studeren aan de hand van interactie met medestudenten

Dit punt wordt ook kracht bij gezet door al het cijfermateriaal dat uit de bevraging in de **Nota studielandschap campus Arenberg** van juni 2009 kwam. We citeren hier letterlijk de conclusie voor de faculteit Wetenschappen:

Er zijn verschillende meningen over de vraag of dit best op één locatie komt, of beter verspreid is/blijft over de departementen. Een studielandschap zou centraal moeten worden ingeplant op de campus waar de lessen doorgaan. De CBA is te ver. Voor sommige studierichtingen is expliciet een studentenruimte gewenst, zoals voor biologie en geologie.

Er is dus nog steeds een groot gebrek aan een stimulerende leeromgeving en leerinfrastructuur die zeer gemakkelijk toegankelijk is voor de student en waar het aangenaam studeren is. Daarnaast is het dus ook zeer belangrijk dat er hier uitgeruste ruimten zijn waar studenten samen kunnen reflecteren over de leerstof.

We benadrukken graag de noodzaak van dergelijke infrastructuur in een onderwijssysteem waar minder contactmoment en meer zelfstandige verwerking vereist zijn. Ook indien er meer met projecten gewerkt zou worden zal dit cruciaal zijn.

Voorstel tot oplossing

Studielandchap Arenberg

Wanneer we echt meer studenten willen laten samen studeren zal het nodig zijn uiteindelijk een studielandchap uit te bouwen dat voorzien is op de noden van de studenten. Dit moet een locatie zijn die uitnodigt om er te komen werken; het moet er dus aangenaam vertoeven zijn. **Indien studenten hier niet met plezier en motivatie kunnen komen werken zal dit project zijn doel niet bereiken.**

Naast een plaats om te studeren biedt een studielandchap op campus Arenberg III studenten ook een toevluchtsoord tussen de lesmomenten. In de zomer zien we immers dat een heel aantal studenten buiten op de bankjes vertoeven. In de winter en bij slecht weer hebben de studenten echter geen plaats om op vrije momenten te zitten behalve de al overvolle Moete – dit is nefast voor de sfeer op de campus. Een studielandchap kan immers zorgen voor een betere band tussen studenten en de campus, wat de academische integratie zou stimuleren. Gezien in studies regelmatig aangetoond is dat betrokkenheid in de academische omgeving een positief effect heeft op leergedrag en slaagkans is dit punt ook van groot belang.

Het is belangrijk dat deze infrastructuur **een plaats is waar mensen zowel terecht kunnen om alleen te studeren en om in groep te werken.** Concreet zijn dus een goed draadloos netwerk, de toegang tot white/blackboards en een goede ergonomie noodzakelijk om studenten aan te trekken.

Leeromgeving Masters

Op campus Arenberg III en zelfs in de omgeving hiervan bestaat er momenteel geen mogelijkheid om een dergelijk leercentrum bij in de huidige gebouwen in te plannen. Er kan eventueel wel nagedacht worden om voor masterstudenten leeromgevingen in de departementen te integreren. In de onderzoeksafdelingen waar dit reeds gebeurt horen we positieve reacties van de betrokken studenten. Dit is ook een belangrijke stap in de richting van de onderwijsvisie ‘onderzoek in onderwijs’. Belangrijke randopmerking hierbij is dat ook deze infrastructuur aan de voorgaande voorwaarden moet voldoen. *Scientica-OOR stelt zich bij deze mogelijke oplossing voor masterstudenten wel de vraag of de huidige capaciteit van de onderzoeksgroepen dit wel aankan, het gaat tenslotte om meer dan duizend masterstudenten in totaal.*

Leeromgeving Bachelors

Dit biedt uiteraard nog steeds geen oplossing tot het gebrek aan leeromgeving voor de bachelorstudenten. We horen regelmatig argumenten die stellen dat deze nood opgelost wordt door de werkruimtes in de inkomhallen van verschillende gebouwen. Het is daarentegen niet meer dan realistisch om te stellen dat deze locaties slechts plaats kunnen bieden voor een zeer kleine fractie van de 922 bachelorstudenten aan onze faculteit, zeker wanneer we in het achterhoofd houden dat we deze ruimtes moeten delen met een heel aantal studenten van andere faculteiten.

Dit leidt ons uiteindelijk tot de conclusie dat een betere en stimulerende leerinfrastructuur enkel tot stand kan komen door de bouw van een nieuwe leeromgeving, die specifiek focust op de noden van de student. We zouden hierbij ook aanraden om de vele literatuur rond leercentra en studielandchappen als inspiratie te gebruiken om zo samen met alle actoren tot een plan te komen voor een ruimte die zijn doel zal bereiken.

Inspiratie bij reeds bestaande initiatieven

We wijzen ten laatste ook graag op enkele goed werkende initiatieven die in onze nabije omgeving reeds bestaan. Zo is er op de grondverdieping van gebouw 200A, in het departement computer wetenschappen reeds een kleine vorm van leercentrum opengesteld voor ondermeer de studenten informatica. De studenten trekken hier met veel plezier heen en kunnen hier ook dag en nacht terecht. Zij vinden hier computers die beschikbaar zijn voor het maken van projecten. Daarnaast zijn er ruimten voorzien om zowel zelfstandig (in stilte) als in groep te studeren.

Een veel kleinschaliger alternatief vinden we in het departement Natuurkunde en Sterrenkunde, waar de studenten in de afdeling sterrenkunde een studentenlokaal ter beschikking hebben dat uitgerust is met een bord en computers. De studenten werken met veel plezier en in een gezellige sfeer in deze omgeving aan hun projecten. De sterke band met de onderzoeksomgeving zien zij zeker als een sterk punt.

We pleiten er dan ook voor dat deze good practises zouden dienen als inspiratie voor een groter studielandschap. Het succes van dit soort initiatieven wijst op het grote potentieel van een leeromgeving die opstaat voor heel onze faculteit.

Besluit

Scientica-OOR stelt vast dat het aanbieden van een leeromgeving waarbij rekening gehouden wordt met de noden van de studenten een cruciale stap is tot de verbetering van onze onderwijskwaliteit. Het is een belangrijke tool die vereist is voor het welslagen van het gros aan innoverende onderwijsprojecten. Wij vragen dan ook met aandrang om een grote prioriteit te maken van de bouw van een degelijk studielandschap. Daarnaast zouden we ook willen aandrigen op tijdelijke korte termijn oplossingen die de huidige ondermaatse situatie kunnen compenseren.

Referenties

[eC] DG Onderwijs en Cultuur, *Het europees kwalificatiekader voor een leven lang leren.*

[PB84] A.S. Palincsar and A.L. Brown, *Reciprocal teaching of comprehension-fostering and comprehension-monitoring activities*, *Cognition and instruction* **1** (1984), no. 2, 117–175.

Auteur: Mattia Walschaers

Status: Publiek